

Het goed zijn voor onze ouderen

Vrijdagpreek van vrijdag 4 februari 2022

Bismillahi arahmani araheem,

Het onderwerp van vandaag is: het goed zijn voor onze ouderen.

Er zijn een aantal zekerheden in het leven, één van deze zekerheden die we hebben in het leven is dat we ouder worden. Elk seconde wat voorbij gaat kan je niet meer terughalen. En elk seconde wat voorbij gaat is een moment dat je ouder wordt. Allah swt zegt in surah Ghaafir in aya 67 het volgende:

هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ تَرَابٍ ثُمَّ مِنْ نُطْفَةٍ ثُمَّ مِنْ عَلَقَةٍ ثُمَّ يُخْرِجُكُمْ طِفْلاً ثُمَّ لِتَبْلُغُوا أَشُدَّكُمْ ثُمَّ لِتَكُونُوا شُيُوخًا

Hij is degene die jullie uit aarde heeft geschapen, vervolgens uit een (water)druppel en vervolgens uit een bloedklonter. Daarna brengt Hij jullie als kind (uit de buik van jullie moeders) voort, waarna jullie de volle kracht bereiken (d.w.z. fysiek en mentaal rijp zijn) en vervolgens op leeftijd raken.

Allah swt legt ons uit in dit vers hoe het leven van de mens in elkaar zit en welke fases de mens kent. Allah swt noemt hier de drie fases die een mensenleven kent. De mens is in zijn jongere jaren zwak, gedurende het leven wordt die steeds sterker en onafhankelijker. Vervolgens zie je dat het proces omdraait, de mens wordt zwakker en steeds meer afhankelijk. Allah swt heeft ons opgedragen om zowel in de eerste fase, als een kind opgroeit, als in de laatste fase, als een mens ouder wordt, bij te staan. De islam spoort ons aan om goed te zijn voor onze ouderen en hen de nodige zorg te bieden. Het is de handelwijze van ons profeet Mohammed vzmh en het is ook het gedrag van een fatsoenlijk mens. Het zorgen voor de ouderen in het algemeen is onze plicht, ongeacht wat de achtergrond is van deze persoon, gelovig of ongelovig. Verder maakt Allah swt duidelijk in de koran om extra goed te zijn voor onze ouders, hij benoemt expliciet hier ook de fase waarin ze oud worden en afhankelijk van ons worden. Allah swt zegt hierover in surah al-Israa in aya 23 het volgende:

وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا ۚ إِنَّكَ عِنْدَكَ الْأَكْبَرُ أَحَدُهُمَا أَوْ كِلَاهُمَا فَلَا تَقُلْ لَهُمَا أُفٌ وَلَا تَنْهَرَهُمَا وَقُلْ لَهُمَا قَوْلًا كَرِيمًا

En jouw heer heeft bepaald dat jullie niets, behalve Hem alleen aanbidden, en goed voor de ouders zijn. Als één van hen of beiden in jouw bijzijn de ouderdom bereiken, zeg dan geen “oef” tegen hen en snauw hen niet af en spreek zachte woorden tot hen.

Wij horen onze ouders te allen tijde bij te staan met geduld en genade, het zeggen van oef is al niet toegestaan. Laat staan dat je hen slecht behandelt en hen verwaarloosd door ze geen aandacht te schenken.

Een mooi gebeurtenis gedurende het leven van de profeet laat deze principe heel duidelijk zien. Er was een bijeenkomst met de profeet Mohammed vzmh. Er waren veel metgezellen aanwezig. Vervolgens kwam er een oudere man binnen, de metgezellen hadden geen ruimte gemaakt voor deze oudere man. Vervolgens sprak de profeet Mohammed de aanwezigen hierop aan. Hij zei diegene die een klein kind niet genadig is of een oudere persoon niet respecteert, deze persoon hoort niet bij ons. We leren hier dat de ouderen onder ons een hoge status hebben in de islam. Een status wat we behoren te respecteren. De vraag die nu gesteld kan worden, hoe kunnen wij onze ouderen respecteren? We zullen stilstaan bij een aantal praktische punten die we kunnen toepassen:

- Maak gebruik van de kennis en ervaringen van onze ouderen. Onze ouderen hebben veel levenservaring. Een mensenleven kent zowel mooie maar ook zeker moeilijke momenten. Onze ouderen hebben gedurende hun leven al deze momenten ervaren. Als wij ergens vastlopen dat moeten we gebruik maken van de kennis en wijsheid van onze ouderen.
- Respect voor het woord van de ouderen. De islam leert ons dat als wij in gesprek zijn met ouderen dat we een luisterend oor bieden voor hetgeen wat ze zeggen.
- Proactieve houding bij het bieden van hulp. Als een ouder iemand hulp nodig heeft dan moeten we hierin een proactieve houding hebben. Wij wachten niet totdat de ouder persoon naar ons toekomt, wij gaan zelf naar hem of haar toe om ons hulp te bieden. Dit kunnen bijvoorbeeld hele praktische zaken zijn. Denk hierbij aan het helpen bij het huishouden of het helpen bij het doen van boodschappen. Maar aan de andere kant kan het ook een luisterend oor zijn. Een mooi voorbeeld dat hierbij aansluit is het verhaal van Abu Bakr en zijn vader Abu Quhafah. Abu Bakr bracht zijn oude blinde vader naar de profeet Mohammed vzmh omdat hij de islam wilde accepteren. Hij had zijn vader opgetild op zijn rug. Toen de profeet Abu Bakr met zijn vader zag, sprak de profeet Abu Bakr aan en zei tegen hem waarom hij hem niet vroeg om te komen in plaats van dat ze hun oudere vader naar hem hebben gebracht. Hieruit leren we dat we altijd proactief moeten zijn als het gaat om het helpen van onze ouderen. Een ander voorbeeld is het verhaal van Umar ibn al-Khattab. Umar ibn al-Khattab had de gewoonte om iedere nacht naar een oude, invalide blinde vrouw te gaan om haar bij te helpen bij haar huishouden en met het eten. Deze blinde vrouw wist geen eens dat hij het was. Hierin zien we duidelijk terug hoe de metgezellen van de profeet Mohammed vzmh praktisch deze principe toepaste in hun dagelijkse leven.
- Aandacht. Het geven van aandacht is een grote behoefte die vele ouderen onder ons hebben. Eenzaamheid onder ouderen is een heel groot probleem in Nederland. In deze coronatijd is dit probleem nog groter geworden. Als we kijken naar onze eigen gemeenschap dan zie je dat de afgelopen jaren vele mannen zijn overleden. De vrouwen blijven daardoor alleen achter. Vaak zie je ook dat ze alleen wonen. Als (klein)kind of als naaste moet je paraat staan voor deze zuster of broeder, al is het maar een moment op een dag om een kop thee of koffie te drinken met haar. Het is een klein gebaar met een enorm grote waarde. Een waarde die je niet kan omschrijven in woorden.

Beste broeders en zusters, vertaal deze punten naar praktische daden. Zorg ervoor dat je klaar staat voor onze ouderen. Of het nou gaat om ouderen uit onze gemeenschap of ouderen in je buurt. Zorg ervoor dat je klaar staat voor ze. En wat jij doet bij de ander, dat zal ook terug gedaan worden bij jou. Met andere woorden, als je goed bent voor de ouderen, dan zullen de mensen ook goed voor jou zijn als je oud bent.

Beste broeders en zusters, bedankt voor jullie aandacht!

Wa salamoe 'alaykum wara7matoeh lahi wabarakatoeh.